

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Кафедра ботаніки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Ректор ЖДУ
проф. Саух П.Ю.
“03” червня 2013 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГЕОЛОГІЯ З ОСНОВАМИ ГЕОХІМІЇ

галузь знань
напрямок підготовки
факультет

0401 ПРИРОДНИЧІ НАУКИ
6.040102 Біологія*
Природничий

Робоча програма навчальної дисципліни Геологія з основами геохімії для студентів за напрямом підготовки 6.040102 Біологія*. – “ 8 ” квітня 2013 року – 13 с.

Розробники:

к.б.н.старший викладач кафедри ботаніки Константиненко Л.А.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ботаніки

Протокол від “ 8 ” квітня 2013 року № 12

Завідувач кафедри ботаніки (Киричук Г.Є.)

“ 8 ” квітня 2013 року

Схвалено методичною комісією природничого факультету

Протокол від “11” квітня 2013 року № 9

Голова (Вискущенко А.П.)

“11” квітня 2013 року

Схвалено вченою радою

Житомирського державного університету імені Івана Франка

Протокол від “ 24 ” травня 2013 року № 10

Проректор з навчальної роботи М.М. Осадчий

“ 24 ” травня 2013 року

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Напрямок підготовки 6.040102 Біологія*

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0401 Природничі науки	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.040102 Біологія*		
Модулів – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 5		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 108		Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год самостійної роботи студента – 2,75 год		Лекції	
		30 год	8 год
		Лабораторні заняття	
		34 год	12 год
		Самостійна робота	
		28 год	72 год
		Індивідуальні завдання	
		16 год	16 год
Підсумковий контроль: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 59%/41%

для заочної форми навчання – 19%/81%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сприяти становленню спеціальної професійної компетентності спеціаліста на основі оволодіння змістом дисципліни «Геологія з основами геохімії», на основі вивчення будови, геохімічного складу, походження і еволюції Землі, геохімічних і динамічних процесів, що відбувалися в геологічному минулому і формували сучасний вигляд Землі; навчити студентів основ геологічних знань.

Завдання курсу:

- формування системи знань в галузі геології;
- розвиток умінь аналізу природних і техногенних процесів з використанням основних законів геології і геохімії;
- встановлення взаємозв'язку явищ навколишнього світу на основі законів геології і геохімії;

- формування підходів до вирішення географічних і соціально-економічних проблем на основі геологічних знань;
- використання отриманих знань і методів дослідження для вивчення природних об'єктів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні кристалографічні і кристалохімічні елементи будови і симетрії кристалів;
- мінерали, які є корисними копалинами;
- геохімічні типи і види гірських порід;
- види геологічних карт;
- геологічні і геохімічні методи вивчення будови Землі;
- геосфери і їх значення для формування географії Землі;
- основні тектонічні структури континентального і океанічного типів;
- основні літосферні плити;
- структури земної кори;
- основні етапи розвитку земної кори;
- основні етапи розвитку органічного світу.

вміти:

- визначати елементи симетрії конкретного кристалу або моделі;
- визначати мінерали, гірські породи, корисні копалини, дорогоцінні або кольорові каміння;
- правильно оформити геологічну і геохімічну карти;
- провести геологічну екскурсію;
- скласти і вірно оформити геологічний і геохімічний звіти;
- описати фізичні властивості мінералів і гірських порід;
- описати кругообіг речовин в земній корі;
- описати сучасні методи вивчення тектонічних і неотектонічних рухів;
- описати геологічну будову певної місцевості;
- пояснити роль рельєфу і гірських порід в житті людей;
- пояснити роль геохімії, мінералів і гірських порід в житті людей;
- пояснити причини формування основних структурних елементів земної кори;
- прогнозувати можливі геолого-геохімічні і географічні зміни навколишнього середовища в результаті гірничовидобувної діяльності людини.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль I. Загальні відомості про Землю.

Змістовий модуль 1. Геологія як наука.

Тема 1. Вступ. Загальні відомості про Землю.

Тема 2. Речовинний склад Землі.

Змістовий модуль 2. Процеси внутрішньої геодинаміки.

Тема 1. Ендогенні процеси – процеси внутрішньої геодинаміки.

Модуль II. Екзогенні процеси – процеси зовнішньої геодинаміки.

Змістовий модуль 3. Гіпергенез.

Тема 1. Гіпергенез. Формування кори вивітрювання.

Змістовий модуль 4. Процеси зовнішньої геодинаміки.

Тема 1. Екзогенні процеси геодинаміки.

Модуль III. Розвиток земної кори.

Змістовий модуль 5. Геологічна історія Землі.

Тема 1. Етапи геологічної історії.

Тема 2. Методи дослідження та графічного відображення геолого-геоморфологічних умов.

4. Структура навчальної дисципліни*

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма навчання						заочна форма навчання					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль I. Загальні відомості про Землю												
Змістовий модуль 1. Геологія як наука												
Тема 1. Вступ. Загальні відомості про Землю	3	2	-	-	1	-	3	2	-	-	1	-
Тема 2. Речовинний склад Землі	23	4	-	16	1	2	23	-	-	6	1	16
Разом за змістовим модулем 1	26	6	-	16	2	2	26	2	-	6	2	16
Змістовий модуль 2. Процеси внутрішньої геодинаміки												
Тема 1. Ендогенні процеси геодинаміки	10	6	-	4	-	-	10	2	-	2	-	6
Разом за змістовим модулем 2	10	6	-	4	-	-	10	2	-	2	-	6
Всього годин за модулем I	36	12	-	20	2	2	36	4	-	8	2	22
Модуль II. Екзогенні процеси – процеси зовнішньої геодинаміки												
Змістовий модуль 3. Гіпергенез												
Тема 1. Гіпергенез. Формування кори вивітрювання	4	2	-	-	2	-	4	-	-	-	2	2
Разом за змістовим модулем 3	4	2	-	-	2	-	4	-	-	-	2	2
Змістовий модуль 4. Процеси зовнішньої геодинаміки												
Тема 1. Екзогенні процеси та їх роль у рельєфоутворенні	32	12	-	4	6	10	32	4	-	4	6	18
Разом за змістовим модулем 4	32	12	-	4	6	10	32	4	-	4	6	18
Всього годин за модулем II	36	14	-	4	8	10	36	4	-	4	8	20
Модуль III. Розвиток земної кори												
Змістовий модуль 5. Геологічна історія земної кори												
Тема 1. Етапи геологічної історії	30	4	-	8	6	12	30	-	-	-	6	24
Тема 2. Методи дослідження та графічного відображення геолого-геоморфологічних умов	6	-	-	2	-	4	6	-	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 5	36	4	-	10	6	16	36	-	-	-	6	30
Всього годин за модулем III	36	4	-	10	6	16	36	-	-	-	6	30
Всього годин	108	30	-	34	16	28	108	8	-	12	16	72

*Практичні заняття не передбачені

5. Теми лекційних занять (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Геологія як наука про Землю. Загальні відомості про Землю	2
2.	Речовинний склад земної кори	4
3.	Ендогенні геологічні процеси	6
4.	Гіпергенез. Формування кори вивітрювання	2
5.	Екзогенні геологічні процеси. Геологічна діяльність вітру	2
6.	Геологічна діяльність річок та льодовиків	2
7.	Підземні води та їх геологічна діяльність	2
8.	Геологічна діяльність моря	2
9.	Осадіві гірські породи	2
10.	Катагенез та метаморфізація гірських порід	2
11.	Етапи геологічної історії земної кори	4
Всього		30 год

Теми лекційних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Геологія як наука про Землю. Загальні відомості про Землю	2
2.	Ендогенні геологічні процеси	2
3.	Екзогенні геологічні процеси	4
Всього		8 год

6. Теми лабораторних занять (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Походження мінералів	2
2.	Кристалографічні властивості мінералів	2
3.	Форми утворення мінералів у природі	2
4.	Хімічні та фізичні властивості мінералів	2
5.	Самородні елементи і сульфіді	2
6.	Галоїди і оксиди	2
7.	Солі оксигеновмісних кислот	2
8.	Безводні та водні силікати	2
9.	Магматичні гірські породи	4
10.	Осадіві гірські породи	2
11.	Метаморфічні гірські породи	2
12.	Будова земної кори кінця докембрію	2
13.	Будова земної кори кінця палеозою	2
14.	Будова земної кори кінця мезозою	2
15.	Будова земної кори у сучасну епоху	2
16.	Геологічні карти	2
Всього		34 год

Теми лабораторних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Самородні елементи, сульфіді, галоїди	2
2.	Оксиди і солі оксигеновмісних кислот	2
3.	Безводні та водні силікати	2
4.	Магматичні гірські породи	2
5.	Осадкові гірські породи	2
6.	Метаморфічні гірські породи	2
Всього		12 год

7. Самостійна робота (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Речовинний склад Землі <ul style="list-style-type: none"> • Опрацювати теоретичні питання теми; • Записати визначення основних понять. 	2
2.	Екзогенні процеси геодинаміки <ul style="list-style-type: none"> • Опрацювати теоретичні питання теми; • Записати визначення основних понять. 	10
3.	Етапи геологічної історії <ul style="list-style-type: none"> • Опрацювати теоретичні питання теми; • Записати визначення основних понять. 	12
4.	Методи дослідження та графічного відображення геолого-геоморфологічних умов <ul style="list-style-type: none"> • Опрацювати теоретичні питання теми; • Записати визначення основних понять. 	4
Всього		28 год

Самостійна робота (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Речовинний склад Землі <ul style="list-style-type: none"> • Опрацювати теоретичні питання теми; • Записати визначення основних понять. 	16
2.	Ендогенні процеси – процеси внутрішньої геодинаміки <ul style="list-style-type: none"> • Опрацювати теоретичні питання теми; • Записати визначення основних понять. 	6
	Гіпергенез. Формування кори вивітрювання <ul style="list-style-type: none"> • Опрацювати теоретичні питання теми; • Записати визначення основних понять. 	2
3.	Екзогенні процеси геодинаміки <ul style="list-style-type: none"> • Опрацювати теоретичні питання теми; • Записати визначення основних понять. 	18
4.	Етапи геологічної історії <ul style="list-style-type: none"> • Опрацювати теоретичні питання теми; • Записати визначення основних понять. 	24

5.	Методи дослідження та графічного відображення геолого-геоморфологічних умов <ul style="list-style-type: none"> • Опрацювати теоретичні питання теми; • Записати визначення основних понять. 	6
Всього		72 год

8. Індивідуальні завдання (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальні відомості про Землю <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати реферати: <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток уявлень про будову Землі та земної кори. 2. Загальні відомості про Землю. 3. Будова Сонячної системи та Космосу. 4. Гіпотези походження Землі. 5. Методи вивчення будови Землі. 6. Метеорити та їх роль у складі Землі. • Підготувати блок-схеми до питань теми. 	1
2.	Речовинний склад земної кори <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати реферати: <ol style="list-style-type: none"> 1. Мінералогія як наука. Властивості мінералів. 2. Етапи розвитку кристалографії та мінералогії 3. Походження мінералів. 4. Найголовніші положення кристалографії. • Підготувати блок-схеми до питань теми. 	1
3.	Гіпергенез. Формування кори вивітрювання <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати реферати: <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивітрювання гірських порід та його геологічні наслідки. 2. Кора вивітрювання і корисні копалини в ній. • Підготувати блок-схеми до питань теми. 	2
4.	Екзогенні процеси геодинаміки <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати реферати: <ol style="list-style-type: none"> 1. Геологічна діяльність вітру. 2. Геологічна діяльність текучих вод. 3. Геологічна діяльність моря. 4. Геологічна діяльність льоду. • Підготувати блок-схеми до питань теми; • Скласти тестові завдання до питань теми. 	6
5.	Етапи геологічної історії <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати реферати: <ol style="list-style-type: none"> 1. Історична геологія. 2. Етапи геологічної історії. 3. Методи дослідження та графічного відображення геолого-геоморфологічних умов. 4. Геологічне середовище. 5. Антропогенні відклади. 6. Проблема геохронології в історії Землі. • Підготувати блок-схеми до питань теми; • Скласти тестові завдання до питань теми. 	6
Всього		16 год

Індивідуальні завдання
(заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<p>Загальні відомості про Землю</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати реферати: <ul style="list-style-type: none"> 7. Розвиток уявлень про будову Землі та земної кори. 8. Загальні відомості про Землю. 9. Будова Сонячної системи та Космосу. 10. Гіпотези походження Землі. 11. Методи вивчення будови Землі. 12. Метеорити та їх роль у складі Землі. • Підготувати блок-схеми до питань теми. 	1
2.	<p>Речовинний склад земної кори</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати реферати: <ul style="list-style-type: none"> 5. Мінералогія як наука. Властивості мінералів. 6. Етапи розвитку кристалографії та мінералогії 7. Походження мінералів. 8. Найголовніші положення кристалографії. • Підготувати блок-схеми до питань теми. 	1
3.	<p>Гіпергенез. Формування кори вивітрювання</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати реферати: <ul style="list-style-type: none"> 3. Вивітрювання гірських порід та його геологічні наслідки. 4. Кора вивітрювання і корисні копалини в ній. • Підготувати блок-схеми до питань теми. 	2
4.	<p>Екзогенні процеси геодинаміки</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати реферати: <ul style="list-style-type: none"> 5. Геологічна діяльність вітру. 6. Геологічна діяльність атмосферних вод. 7. Геологічна діяльність текучих вод. 8. Геологічна діяльність моря. 9. Геологічна діяльність льоду. • Підготувати блок-схеми до питань теми; • Скласти тестові завдання до питань теми. 	6
5.	<p>Етапи геологічної історії</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати реферати: <ul style="list-style-type: none"> 7. Історична геологія. 8. Етапи геологічної історії. 9. Методи дослідження та графічного відображення геолого-геоморфологічних умов. 10. Геологічне середовище. 11. Антропогенні відклади. 12. Проблема геохронології в історії Землі. • Підготувати блок-схеми до питань теми; • Скласти тестові завдання до питань теми. 	6
Всього		16 год

9. Методи навчання

- Словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення).
- Наочні (демонстрування схем, зображувальних об'єктів, моделей, ілюстрація презентацій).
- Практичні (розпізнавання та визначення об'єктів).

10. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів проводиться на кожному лабораторному занятті шляхом усного та письмового опитування. На лабораторному занятті здійснюється контроль підготовки студентів до виконання практичних завдань, оформлення лабораторного зошита з кожного заняття.

Проміжний контроль знань студентів проводиться у вигляді 3-х контрольних робіт (2 АМКР, 1 ПМКР).

Підсумковий контроль знань студентів проводиться у вигляді залікової контрольної роботи (залік).

11. Розподіл балів, які отримують студенти Оцінювання заліку

Поточне тестування та самостійна робота										Залікова контрольна робота	Підсумкова оцінка (середнє арифметичне (M1+M2+M3+Залік. робота))
Модуль I			АМ КР	Модуль II		АМ КР	Модуль III		ПМ КР		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	Змістовий модуль 5						
T1	T2	T1		T1	T1		T1	T2			
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	

T1, T2, T3 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Константиненко Л.А. Програма нормативної навчальної дисципліни «Геологія з основами геохімії». – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. – 8 с.
2. Константиненко Л.А. Робоча програма навчальної дисципліни «Геологія з основами геохімії» – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. – 12 с.
3. Корбут Г.О. Методичне забезпечення з навчальної дисципліни «Геологія з основами геохімії» згідно положень кредитно-модульної системи. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 20 с.
4. Корбут Г.О. Лекційний курс з навчальної дисципліни «Геологія з основами геохімії». – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 48 с.
5. Корбут Г.О. Інструктивно-методичні матеріали до лабораторних занять з навчальної дисципліни «Геологія з основами геохімії». – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 12 с.
6. Корбут Г.О. Методичні рекомендації для проведення поточних контрольних робіт з навчальної дисципліни «Геологія з основами геохімії». – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 28 с.
7. Корбут Г.О. Методичні рекомендації для проведення модульних контрольних робіт з навчальної дисципліни «Геологія з основами геохімії». – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 24 с.
8. Корбут Г.О. Методичні рекомендації до організації самостійної та індивідуальної роботи студентів з навчальної дисципліни «Геологія з основами геохімії». – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 16 с.
9. Корбут Г.О. Методичні рекомендації до польової практики з навчальної дисципліни «Геологія з основами геохімії». – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 20 с.
10. Корбут Г.О. Тестові завдання з навчальної дисципліни «Геологія з основами геохімії». – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 20 с.

13. Рекомендована література

Базова:

1. Біленко Д.К. Основи геології та мінералогії. – К.: Вища школа, 1973. – 256 с.
2. Бондарчук В.Г. Курс загальної геології. – К.: Держтехвидав України, 1947.
3. Войлошников В.Д. Геология. – М.: Просвещение, 1979. – 272 с.
4. Толстой М.П. Геология з основами мінералогії. – М.: Вища школа, 1975. – 213 с.
5. Борголов И.Б. Курс геологии. – М.: Агропромиздат, 1989. – 312 с.
6. Гурский Б.Н., Гурский Г.В. Геология. – Минск: Высшая шк., 1985. – 318 с.
7. Историческая геология / Г.И. Немков, Е.С. Левицкий, И.А. Гречишникова и др. – М.: Недра, 1986. – 352 с.
8. Геологія з основами мінералогії: Навч. посібник / Д.Г. Тихоненко, В.В. Дегтярьов, М.А. Щуковський та ін. За ред. д-ра с.-г. наук, проф. Д.Г. Тихоненка. – К.: Вища освіта, 2003. – 287 с.
9. Короновский Н.В., Якушова А.Ф. Основы геологии. – М.: Высш. шк., 1991. – 416 с.
10. Мильничук В.С., Арабаджи М.С. Общая геология. – М.: Недра, 1989. – 333 с.
11. Немков Г.И. Историческая геология с элементами палеонтологии: пособие для учителей. – М.: Просвещение, 1980. – 191 с.
12. Свинко Й.М., Сивий М.Я. Геологія з основами палентології: Підручник. – К.: Вища школа, 1995. – 255 с.
13. Фисуненко О.П., Пичугин Б.В. Практикум по геологии. – М.: Просвещение, 1985. – 112 с.
14. Щетинина Л.Л., Коминар О.А., Боднарук Я.Н., Корбут Г.А., Костенко Л.И. Методические разработки для проведения лабораторно-практических занятий по геологии. – Житомир: ЖСХИ, 1981. – 124 с.
15. Якушова А.Ф., Хаин В.Е., Славин В.И. Общая геология. – М.: Изд. МГУ, 1988. – 448 с.

Допоміжна:

1. Апродов В.А. Вулканы. Природа мира. – М.: Мысль, 1982. – 368 с.
2. Гаврилов В.П. Феноменальные структуры Земли. – М.: Наука, 1978. – 144 с.
3. Гаврилов В.П. Кладовая океана. – М.: Наука, 1983. – 154 с.
4. Гвоздецкий Н.А. Карст. Природа мира. – М.: Мысль, 1981. – 219 с.
5. Географический энциклопедический словарь. – М.: Советская энциклопедия, 1989. – 602 с.
6. Гир Дж., Шах Х. Зыбкая твердь. – М.: Мир, 1988. – 220 с.
7. Дворов И.М. Геотермальная энергетика. – М.: Наука, 1976. – 192 с.
8. Жекулин В.С. Введение в географию. – Л.: Из-во ЛГУ, 1989. – 282 с.
9. Криволицкий А.Е. Рельеф и недра Земли. – М.: Мысль, 1977. – 302 с.
10. Марков К.К. и др. Введение в физическую географию. – М.: Высшая школа, 1978. – 191 с.
11. Никонов А.А. Землетрясения... (прошлое, современность, прогноз). – М.: Знания, 1984. – 192 с.
12. Рябчиков А.М. Структура и динамика геосферы. – М.: Мысль, 1972. – 600 с.
13. Шнюков Е.Ф., Шестопапов В.М., Яковлев Е.А. и др. Экологическая геология Украины. Справочное пособие. – К., 1993. – 407 с.
14. Шубаев Л.П. Общее землеведение. – М.: Высшая школа, 1977. – 455 с.
15. Щетников Н.А. Цунами. – М.: Наука, 1981. – 90 с.

14. Інформаційні ресурси

1. www.geol.univ.kiev.ua.
2. www.nbu.gov.ua.
3. www.wiki.web.ru.
4. Журнал «Геолог України» (www.nbu.gov.ua/portal).
5. Журнал «Геологічний журнал» (www.nbu.gov.ua/portal).
6. Журнал «Геологія і геохімія горючих копалин Світового океану» (www.nbu.gov.ua/portal).
7. Журнал «Геолого-мінералогічний вісник Криворізького технічного університету» (www.nbu.gov.ua/portal).